

השגחה פרטית - כשרות קהילתית

ניתוח מקורות מימון ומגמות

תוכן העניינים

3	א. מקורות המימון
4	ב. מטרת הארגון
5	שם הארגון המקורי: "לקידום יהדות פלורליסטית בישראל"
5	השגחה פרטית - חלק ממשפחת ארגוני "התחדשות יהודית"
6	שינוי יסודי ביחסי הדת והמדינה
6	לא רק כשרות
7	הרב ליבוביץ: "שינוי בשטח בתחום הכשרות, בשבת, במקוואות, בנישואים, בגיור"
8	ג. פנים כפולות
8	הרב אורן דובדבני
8	חיה גלבווע
9	מובילי הקמת הארגון
10	ד. נהלים
10	האם ניתנת כשרות לעסק מחלל שבת?
10	נאמנות - על מי סומכים?
11	הארגון מאפשר לעסק לשווק מוצרים שאינם מפקחים
12	ה. מספר המסעדות בארגון

א. מקורות המימון

ארגון השגחה פרטית ממומן על ידי 3 קרנות זרות:

- קרן שוסטרמן
- קרן ליטטאג¹
- הפדרציה של ניו יורק

[הארגון נזקק לתמיכת הקרנות כיוון שעל פי מודל הפעילות של הארגון הוא גובה מהעסקים שבהם הוא נותן שירותי השגחה סכום כספי נמוך, במטרה להתחרות ברבנות, ועל כן חלק משמעותי מנתח הפעילות שלו נסמך על תרומות].

שתי קרנות התומכות בפעילות הארגון מופיעות בתחתית אתר הארגון, ואת שותפותה של קרן נוספת חשף הרב אהרון ליבוביץ בכנס הסברה באוניברסיטת בן גוריון²:

”יש לנו שותפים חשובים, קרנות שמה שקורה בירושלים מאוד מעניין אותם: קרן שוסטרמן, קרן ליטטאג, והפדרציה של ניו יורק. שלושתם תומכים בהשגחה פרטית יחד עם הרבה מאוד תורמים פרטיים מקומיים בירושלים וגם קצת ממקומות אחרים. אנחנו מלכ”ר. בתי העסק משלמים חברות חודשית בפרויקט. מחיר תחרותי למחירים הנמוכים של הרבנות. אבל היא לא משתנה לפי גודל בית העסק.”

נבקש לעמוד על כוונותיהם של קרנות אלו בתמיכתן בארגון “השגחה פרטית”, באמצעות בחינת אפיקי השקעה נוספים שלהן בתחומי דת ומדינה. על פי הפירוט דלהלן, בולטת תמיכתן של קרנות אלו בארגונים הפועלים לשינוי פניה של המדינה היהודית והיהדות בישראל:

• קרן שוסטרמן:

- קרן משפחתית של צ'ארלס ולין שוסטרמן.
- על כי אתר קרן שוסטרמן, בין השאר, הקרן תומכת בארגונים הבאים³:

▪ להט”ב -

- ‘חוש”ן - מרכז החינוך וההסברה של קהילת הלהט”ב בישראל’
- ‘הבית הפתוח לגאווה ולסובלנות בירושלים’ - ארגון של קהילת הלהט”ב בירושלים, המוביל את מצעדי הגאווה בעיר ועוד.⁴
- כתבה ב”הארץ”: “בנוסף תרמה שוסטרמן רבות לקהילה הלהט”בית, בין היתר לבית הפתוח בירושלים המארגן את מצעדי הגאווה בעיר”⁵.

▪ רפורמים ו’התחדשות יהודית’ -

- Hebrew Union College (היברו יוניון קולג') - מכון למדעי היהדות של התנועה הרפורמית בירושלים, בי”ס להכשרת “רבנים רפורמים” בישראל.
- פנים - איגוד ארגוני יהדות ישראלית⁶ - הקרן תומכת בארגון הגג “פנים” שמאגד תחתיו ארגוני ‘התחדשות יהודית’ רבים שפועלים לשינוי פני היהדות, בהם התנועה הרפורמית והתנועה הקונסרבטיבית ועוד.

▪ שינוי פני העיר ירושלים -

- ‘עונת התרבות של ירושלים’ - פסטיבל “מקודשת”⁷ בשלוש שפות לאורך מס’ שנים, ואירועי תרבות חילוניים ופלורליסטיים נוספים בירושלים.⁸
- “נשים עושות שלום” - ישנם אירועים של ארגון השמאל “נשים עושות שלום” אשר נערכים בבית קרן שוסטרמן, דרך בית לחם ל⁹.

¹ <https://leichtag.org>

² <https://www.facebook.com/Communitykashrut/videos/1439093049466277>

³ <https://www.schusterman.org/content/our-partners-3>

⁴ <https://www.schusterman.org/jerusalem-open-house-pride-and-tolerance-joh>

⁵ <https://www.themarket.com/magazine/1.1952099#>

⁶ <https://www.panim.org.il>

⁷ <http://en.mekudeshet.com> ; <https://www.schusterman.org/jerusalem-season-culture-jsoc>

⁸ להרחבה - <https://www.haaretz.co.il/gallery/theater/1.2334293> ; עוד הרחבה - <https://www.ha-makom.co.il/article/articleyoel>

⁹ <http://www.womenwagepeace.org.il/locations/%D7%A7%D7%A8%D7%9F-%D7%A9%D7%95%D7%A1%D7%98%D7%A8%D7%9E%D7%9F>

• קרן ליטטאג (leichtag)

○ קרן ליטטאג¹⁰ - סאן דייגו, קליפורניה. הקרן תומכת, בין השאר, בארגונים הבאים:

▪ הקרן החדשה לישראל -

- 2013 - על פי דו"ח של הקרן החדשה לישראל¹¹, קרן ליטטאג העבירה מימון של מעל 100,000 דולר בשנת 2013 לקרן החדשה לישראל¹².
- 2014 - על פי הדוח הכספי של קרן ליטטאג, בשנת 2014 העבירה הקרן 122,657 דולר בסה"כ לקרן החדשה לישראל עבור מס' פרויקטים, ביניהן פעילות של הארגון "ישראל חופשית" בירושלים (\$25,000), שילוב סטודנטים ערבים ממזרח ירושלים בהדסה עין כרם, ופרויקטים נוספים בירושלים.

▪ רפורמים והתחדשות יהודית -

- "ישראל חופשית" - על פי אתר הארגון "ישראל חופשית" שפועל להפרדת דת ומדינה, קרן ליטטאג תורמת לפעילות הארגון¹³. כאמור, אותרה תמיכה של קרן ליטטאג ב-2014 דרך הקרן החדשה לישראל¹⁴.
- בינה - קרן ליטטאג תומכת ב"שיבה החילונית" בירושלים של ארגון בינה¹⁵.
- מכון הרטמן - באתר קרן ליטטאג מופיע המכון "מכון שלום הרטמן"¹⁶.

▪ שינוי פני העיר ירושלים -

- באתר קרן ליטטאג מפורטת תכנית רחבה שנקראת "חידוש ירושלים". בין הפרוייקטים והארגונים הנתמכים:

○ "התנועה הירושלמית" - תנועה חילונית שהובילה את פתיחת מזימ "כשר ללא תעודה" ואת הפעילות הציבורית שליוותה את הקמת ארגון "השגחה פרטית". התנועה מובילה מאבקים נוספים בתחומי דת ומדינה בירושלים. קרן ליטטאג העבירה כ-1,000,000 ש"ח¹⁷ בשלוש שנים (2012-2014) לתנועה.

○ וכן ארגונים נוספים - "בליבה חומה", "רוח חדשה", ועוד¹⁸.

- כפר ירושלמי - הקרן תמכה בפרוייקט "כפר ירושלמי" שהחל ב-2013 שמתרתו, בין השאר, לקדם פלורליזם בירושלים¹⁹.

• הפדרציה של ניו יורק - (UJA)

▪ רפורמים והתחדשות יהודית -

- "ישראל חופשית" - על פי אתר הארגון "ישראל חופשית" שפועל להפרדת דת ומדינה, הפדרציה תומכת בפעילות הארגון²⁰.
- בינה - הפדרציה תומכת ב"שיבה החילונית" בירושלים של ארגון בינה²¹.
- פנים - איגוד ארגוני יהדות ישראלית²² - הפדרציה תומכת בארגון הגג "פנים" שמאגד תחתיו ארגוני 'התחדשות יהודית' רבים שפועלים לשינוי פני היהדות, בהם התנועה הרפורמית והתנועה הקונסרבטיבית ועוד.

▪ שינוי פני העיר ירושלים -

○ "התנועה הירושלמית" - הפדרציה של ניו יורק העבירה כ-700,000 ש"ח²³ בשנת 2014.

¹⁰ <https://leichtag.org>

¹¹ <https://issuu.com/newisraelfund/docs/newisraelfund2013annualreport> עמ' 13.

¹² יש לציין שדוח הכספי של קרן ליטטאג מופיעה ב-2013 תרומה על סך של 77,275 דולר בלבד לקרן החדשה לישראל.

¹³ <http://bfree.org.il/%D7%A9%D7%95%D7%AA%D7%A4%D7%99%D7%9D-%D7%95%D7%AA%D7%95%D7%A8%D7%9E%D7%99%D7%9D>

¹⁴ יש לציין שהדוחות הכספיים של ישראל חופשית מופיע כמיליון וחצי ש"ח תרומות מחו"ל, ללא פירוט הגופים התורמים.

¹⁵ <https://bina.org.il/en/secular-yeshiva/about>

¹⁶ <https://leichtag.org/hive/shalom-hartman-institute>

¹⁷ הסכום המדויק: 344,832 ש"ח בין השנים 2011-2014

¹⁸ <https://leichtag.org/grant-stories/new-spirit>

¹⁹ <http://jerusalemvillage.org/who-we-are/strategic-plan>

²⁰ <http://bfree.org.il/%D7%A9%D7%95%D7%AA%D7%A4%D7%99%D7%9D-%D7%95%D7%AA%D7%95%D7%A8%D7%9E%D7%99%D7%9D>

²¹ <https://bina.org.il/en/secular-yeshiva/about>

²² <http://www.panim.org.il/node/218>

²³ הסכום המדויק: 658,183 ש"ח בשנת 2014

ב. מטרת הארגון

הארגון מציע "מודל כשרות חלופי", ומצייר מצג של ארגון כשרות הלכתי לכל דבר:

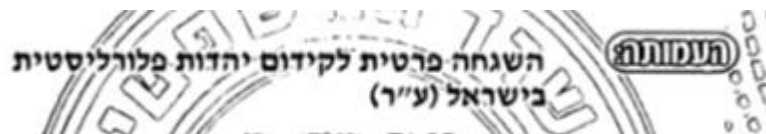
"ארגון השגחה פרטית מציע מודל כשרות חלופי. משגיחי הכשרות של הארגון מפקחים על המסעדות ובתי העסק תוך מעורבות מתמשכת ויצירת שותפות מקצועית וערכית על-פי ההלכה"²⁴.

האמנם מטרת הארגון הינה להוות ארגון כשרות הלכתי בלבד, כפי שמנסים לטעון ראשי הארגון כיום? או שמדובר בארגון שהינו חלק ממארג ארגונים 'פלורליסטיים' הפועלים לשינוי פני היהדות בישראל, תוך קריאת תיגר על הרבנות הראשית ומוסדותיה?

בשורות הבאות נבחן את הדבר על פי מטרת הארגון והתנהלותו מאז הקמתו.

שם הארגון המקורי: "לקידום יהדות פלורליסטית בישראל"

העמותה נרשמה לראשונה באופן רשמי ברשם העמותות בח' שבט תשע"ו (18.1.16) תחת השם הרשמי - "השגחה פרטית לקידום יהדות פלורליסטית בישראל".

בהמשך, בוצע שינוי בשם העמותה, והושמטה המילה "פלורליסטית":

השגחה פרטית - חלק ממשפחת ארגוני "התחדשות יהודית"

ארגון "השגחה פרטית" הינו חבר באיגוד "פנים - איגוד ארגוני יהדות ישראלית" הנתמך ע"י הקרן החדשה לישראל²⁵ שמאגד בתוכו ארגונים רבים הפועלים בשדה ההתחדשות היהודית לשינוי פניה של היהדות בישראל. ביניהן: התנועה הרפורמית, התנועה הקונסרבטיבית, "היברו יוניו קולג'" להכשרת רבנים רפורמים, מכון שכטר למדעי היהדות של התנועה הקונסרבטיבית, "מרכזי דניאל ליהדות מתקדמת" של התנועה הרפורמית, "הוניה - טקסי חיים ישראלים" שמקדם נישואים חילוניים כאלטרנטיבה לרבנות, "בינה - התנועה ליהדות חברתית" שמפעילה ישיבה חילונית' ומובילה "את העיסוק בהתחדשות יהודית מתוך השקפת עולם פלורליסטית".

באתר "פנים" יש לשונית שלימה שעוסקת בפרסום המסעדות שתחת "השגחה פרטית"²⁶.

²⁴ <http://www.kashrut.org.il>

²⁵ 2014 - \$37,500; 2013 - \$54,000; 2015 - \$8,294.

²⁶ <https://www.panim.org.il/restaurants>

שינוי יסודי ביחסי הדת והמדינה

במבצע גיוס תרומות לארגון ע"י אתר "headstart"²⁷ ב-2015, הודגש בפני התורמים הפוטנציאליים מדוע כדאי לתרום דווקא לארגון "השגחה פרטית"²⁸ - "הפרוייקט שלנו עשוי להביא לשינוי יסודי ביחסי דת ומדינה!":

למה לתמוך בהשגחה פרטית?

הפרוייקט שלנו עשוי להביא לשינוי יסודי ביחסי דת ומדינה! כבר עכשיו הבאנו לשינוי מדיניות ומחשבות על רפורמה בקרב המשרד לענייני דתות. אבל זו רק ההתחלה. היכולת שלנו לנצח את השיטה תלויה בהתרחבות של הפרוייקט והפעלתו לאורך זמן. אנו זקוקים לתמיכתם בהרחבת הפעילות שלנו למסעדות נוספות בירושלים ומחוצה לה.

לא רק כשרות

מטרות העמותה אינן מסתכמות בהענקת כשרות. בין מטרות העמותה הרשמיות ברשם העמותות ניתן למצוא חתירה לשינויים נוספים בתחום שירותי הדת, וחינוך לפלורליזם דתי:

מתן תעודת כשרות אלטרנטיבית לבעלי עסקים. עריכת טקסי מעגל חיים - לרבות נישואין. קורסים ברבנות - בתחומי הכשרת רבנים. הפעלת סדנאות וקורסים לחינוך פלורליזם דתי.²⁹

ומפורט קצת יותר באתר איגוד ארגוני יהדות ישראלית - "פנים":

"השגחה פרטית - מטרת הארגון להוביל פעילות חינוכית ופרוייקטים ציבוריים וחברתיים לקידום יהדות פלורליסטית בישראל. במסגרת קידום הפלורליזם תפעל העמותה לחינוך הציבור ולהצעת שירותי דת אלטרנטיביים ובכלל זה בתחומי הרבנות, הכשרות, טקסי מעגל החיים ושאר שירותי דת".³⁰

כך עולה גם ממכתב החתום על ידי הרב אהרון ליבוביץ שהוגש לרשם העמותות ב-23.11.2015 המנמק את בקשת פתיחת העמותה החדשה, ומפרט את המסגרת בה פעלה לפני הקמתה:

שלום רב,

הנדון: השגחה פרטית לקידום יהדות פלורליסטית בישראל-061479

כפי שציינו במכתבנו הקודם העמותה עוסקת בפלורליזם דתי ובין היתר תעסוק בשנתיים הראשונות בפעילות הבאות:

1. מתן תעודת כשרות אלטרנטיבית לבעלי עסקים.
2. עריכת טקסי מעגל חיים - לרבות נישואין.
3. קורסים ברבנות - בתחומי הכשרת רבנים.
4. הפעלת סדנאות וקורסים לחינוך פלורליזם דתי.

"פרוייקט השגחה פרטית" הינה פעילות המופעלת ע"י הרב אהרון ליבוביץ שהינו מייסד העמותה. עד כה הפרוייקט פעל במסגרת לא רשמית, תוך שיתוף פעולה עם גורמים שונים, בעיקר ארגונים פלורליסטיים לשירותי חברתי, ועם עמותת קרן יד יעקב (ע"ר 580256279)

²⁷ <https://www.headstart.co.il/project.aspx?id=11395>

²⁸ יש לציין כי באותה העת הארגון טרם פעל במסגרת עמותה עצמאית

²⁹ http://www.guidestar.org.il/GS_Malkar?number=580614790

³⁰ <http://www.panim.org.il/node/69>

הרב ליבוביץ: "שינוי בשטח בתחום הכשרות, בשבת, במקוואות, בנישואים, בגיור"
וגם כיום, ממשיך הרב ליבוביץ ומצהיר שהמהפכה אתה הוא מנסה להוביל לא תסתיים רק בתחום הכשרות.
בפוסט שפרסם הרב ליבוביץ ב-15.3.2017, בו מתח ביקורת על פאנל בנושא הכשרות שראה בו "פשרני מידי",
כתב:

*"...הניסיון שלי בארגון השגחה פרטית ובסיעת ירושלמים... מה שהשתנה בשטח זה שמונופול הכשרות
נסדק...בואו, תצטרפו לאלה שמקדמים שינוי בשטח ומחזירים את היהדות לידיים שכויות. בתחום
הכשרות, בשבת, במקוואות, בנישואים, בגיור"³¹.*

³¹ <https://www.facebook.com/ravaaronleibowitz/photos/a.434454363427138.1073741836.433942603478314/583551901850716/?type=3&permPage=1>

ג. פנים כפולות

הרב אורן דובדבני

הרב אורן דובדבני, מומחה לתחום הכשרות, שימש בעבר כראש מערך הכשרות הממלכתי בגבעתיים ומערך הכשרות במקסיקו, הצטרף לפני כחצי שנה לארגון "השגחה פרטית". מאז, מדגישים בארגון את נסיונו הרב בתחום הכשרות המוגדר "הרב המכשיר של הארגון". יש להדגיש שהארגון העניק תעודות כשרות כ-4 שנים לעסקים ללא הנסיון והידע של הרב דובדבני, והשימוש בניסיונו המוכח כיום נראה כניסיון להסתיר את חוסר הידע והניסיון שהיה קיים בארגון עד להצטרפותו.

הרב אורן דובדבני, מצהיר כי אין לו ולארגון כוונה לפגוע ברבנות:

"מי שרואה את השגחה פרטית, או אותי, ככאלה שבאים ונלחמים ברבנות – אינו אלא טועה. זה ממש לא ככה. אנחנו לא נלחמים באף אחד, לא נאבקים באף אחד, הדבר היחיד שאנחנו רוצים, שאני רוצה לפחות, זה שיהודים יוכלו כשר. שיותר עסקים כמו חליטת'ה יהיו כשרים"³²

חיה גלבוט

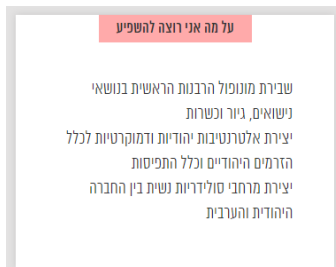
מנגד, קשה לפספס את כוונותיה של חברת ועד העמותה, חיה גלבוט, הראש שמאחורי הקמתה.

"המיזם, הנקרא 'השגחה פרטית': נאמנות קהילתית על פי ההלכה", נבנה לפי מודל שכתבה חיה גלבוט, סטודנטית למדיניות ציבורית מהאוניברסיטה העברית. הרב אהרן ליבוביץ, רב בשכונת נחלאות בירושלים, פרש את חסותו על ניסוי שנערך בבית קפה בשכונה, והמיזם קיבל תנופה בסיוע תנועת 'ירושלמים' בראשות רחל עזריה.

חיה גלבוט, החברה בקהילת היזמים ROI של קרן שוסטרמן, מובילה את התמיכה של קרן שוסטרמן בפעילות "השגחה פרטית". חיה מעידה שאת הכלים והתמיכה הכספית לפעילותה בארץ קיבלה בכנס של הקרן:

"את הכלים הכי משמעותיים שקיבלתי ליזמות וחדשנות חברתית קיבלתי בכנס של ה-ROI וגם הם ממש תומכים מבחינה כלכלית ביזמות שאנחנו רוצים להביא"³³.

חיה הינה "ראשת מכינת 'חברותא' במכון הרטמן - מכינה קדם צבאית פלורליסטית לצעירים מישראל וארה"ב"³⁴. להלן כמה מהתבטאויותיה:

"על מה אני רוצה להשפיע?"

*שבירת מונופול הרבנות הראשית בנושאי נישואים, גירוש וכשרות
יצירת אלטרנטיבות יהודיות ודמוקרטיות לכלל הזרמים היהודיים
וכלל התפיסות*

יצירת מרחבי סולידריות נשית בין החברה היהודית והערבית"³⁵

בראיון ל"כל העיר" (12.8.2017) מסבירה חיה גלבוט על השקפותיה בנושאי דת ומדינה:³⁶

"אני מאוד פעילה בשנים האחרונות בירושלים בנושאי דת ומדינה... אני גם מאוד פעילה ביזומה של 'השגחה פרטית', אני עוזרת לא מעט לזוגות שרוצים להתחתן באופן שוויוני ולא דרך הרבנות..."

"אם צריך לשים אותי בבית כנסת אני אהיה בבית כנסת קונסרבטיבי שוויוני", מצהירה גלבוט, "אבל בפרקטיקה אני יותר חילונית ובתודעה אני מאוד יהודית. גדלתי בבית דתי... היום אני מגדירה את

³² <https://www.facebook.com/halitatea/videos/1169919389776307>

³³ דקה <http://www.mako.co.il/tv-people/the-promise/Article-079f92d69cedaa51006.htm?sCh=44ebce4cbcd0a510&pId=25483675>

3:10

³⁴ <http://www.kashrut.org.il/%D7%9E%D7%99-%D7%90%D7%A0%D7%97%D7%A0%D7%95/>

³⁵ <https://www.supersonas.com/personas/%D7%97%D7%99%D7%94-%D7%92%D7%9C%D7%91%D7%95%D7%A2>

³⁶ <https://www.kolhair.co.il/%D7%97%D7%93%D7%A9%D7%95%D7%AA/%D7%97%D7%99%D7%94-%D7%92%D7%9C%D7%91%D7%95%D7%A2-%D7%97%D7%99%D7%9C%D7%95%D7%A0%D7%99%D7%AA-%D7%95%D7%99%D7%94%D7%95%D7%93%D7%99%D7%AA>

עצמי אחרת. "היום במדינת ישראל אין דרך להתחתן שלא ברבנות... הייתי שמחה שהמונופול הזה יישבר ושיקומו לו אלטרנטיבות שמשקפות את העולם היהודי על כל גווניו".

מובילי הקמת הארגון

התנועה הירושלמית - המיזם החל בסביבות אוקטובר 2012, בטרם הקמתה של "השגחה פרטית" כגוף מסודר, ע"י יוזמה של פעילים חילונים ירושלמים בחסות "התנועה הירושלמית" שהקימו ד"ר פייסבוק שנקרא "מסעדות כשרות ללא תעודה - ירושלים",³⁷ וערכו הפגנות תמיכה וכנסים ציבוריים לקידום כשרות אלטרנטיבית,³⁸ ומחאות מול פעולות האכיפה של הרבנות כנגד עסקים שהציגו עצמם כשרים ללא תעודה. מהר מאוד נפגשו פעילי התנועה עם הרב אהרון ליבוביץ, ובהמשך הפך המיזם לארגון הרשמי "השגחה פרטית". יצוין כי אחד מחברי הנהלת "התנועה הירושלמית" הוא מריק שטרן, בן זוגה של חיה גלבווע יוזמת 'השגחה פרטית'.³⁹

התנועה הירושלמית נתמכה⁴⁰ על ידי הקרן החדשה לישראל בחלק משנות פעילותה בתחום הכשרות בסכום של כ-350,000 ש"ח (2012-2014). תמיכה גדולה יותר קיבלה התנועה מהקרנות שכיום תומכות ישירות גם בארגון "השגחה פרטית": קרן לישיבת העבירה כ-1,000,000 ש"ח בשלוש שנים (2012-2014), והפדרציה של ניו יורק העבירה כ-700,000 ש"ח בשנת 2014.

רחל עזריה, וסיעת ירושלמים - כבר מתחילת הדרך תמכה רחל עזריה בהובלת הפרויקט, והשתתפה במחאות התנועה הירושלמית, בהיותה חברה מועצת העיר ירושלים דאז מטעם סיעת "ירושלמים".⁴⁴ הרב אהרון ליבוביץ מעיד שמיד לאחר ששמעה על השגחתו בבית עסק אחד (סלון שבזי) השיגה תרומה מכובדת ודחפה להרחבת המיזם לפרויקט גדול.⁴⁵ כמו כן רבים מאירועי הפרויקט בשנותיו הראשונות היה בארגון משותף של סיעת "ירושלמים".

כנס הכשרות האטרנטיבית - "כנס הכשרות האטרנטיבית הגדול" של 'השגחה פרטית' נערך ב-3.3.2014 במכון הרטמן⁴⁶ הנתמך על ידי הקרן החדשה לישראל, בהובלת סיעת 'ירושלמים' בראשות רחל עזריה, קואליציית 'ירו-שלם - הקואליציה למען ירושלים מרובת גוונים', וארגונים נוספים: ישיבת תלפיות, 'התנועה הירושלמית', 'רוח חדשה', ועוד. בכנס הופיעו בין השאר ד"ר תומר פרסיקו, ח"כ עליזה לביא, עו"ד ריקי שפירא-רוזנברג מהמרכז הרפורמי לדת ומדינה, ד"ר מיכה גודמן, ועוד.

חברי העמותה - אדם פרנק, 'רב' קונסרבטיבי, 'רב' קהילה קונסרבטיבית רשמית - מורשת ישראל, ירושלים. חיה גלבווע, אקטיביסטית חילונית פלורליסטית. פלר חסן נחום, חברת סיעת ירושלמים. הרב אהרון ליבוביץ, גם הוא חבר סיעת 'ירושלמים. ואחרים.

להרחבה ניתן לקרוא בכתבה במוסף שבת של העיתון מקור ראשון ב-2012,⁴⁷ וכן בהרצאתו של הרב אהרון ליבוביץ בכנס הסברה באוני' בן גוריון.⁴⁸

³⁷ <https://www.facebook.com/NoToRabanutJerusalem/?fref=ts>

³⁸ לדוגמה - <https://www.youtube.com/watch?v=7VmyZoA6ZQ>

³⁹ <http://yerushalmit.org.il/%D7%9E%D7%99-%D7%90%D7%A0%D7%97%D7%A0%D7%95-%D7%91%D7%90-%D7%90%D7%A8%D7%99%D7%90%D7%9C-%D7%94%D7%95%D7%A8%D7%95%D7%91%D7%99%D7%A5/>

על פי הדוחות הכספיים של "התנועה הירושלמית" ע"ר, באתר גיידסטאר (בדוח הכספי של 2015 לא דווחה רשימת התורמים).

⁴¹ הסכום המדויק: 908,311 ש"ח בין השנים 2012-2014

⁴² הסכום המדויק: 344,832 ש"ח בין השנים 2011-2014

⁴³ הסכום המדויק: 658,183 ש"ח בשנת 2014

⁴⁴ <https://www.haaretz.co.il/news/education/premium-1.2294792>

⁴⁵ [/https://www.facebook.com/Communitykashrut/videos/1439093049466277](https://www.facebook.com/Communitykashrut/videos/1439093049466277)

⁴⁶ <https://www.facebook.com/NoToRabanutJerusalem/photos/a.540941169336491.1073741825.317987731631837/540936312670310/?type=3>

⁴⁷ <https://musaf-shabbat.com/2012/12/17/%D7%9E%D7%A9%D7%92%D7%99%D7%97-%D7%9C%D7%90-%D7%91%D7%90-%D7%90%D7%A8%D7%99%D7%90%D7%9C-%D7%94%D7%95%D7%A8%D7%95%D7%91%D7%99%D7%A5/>

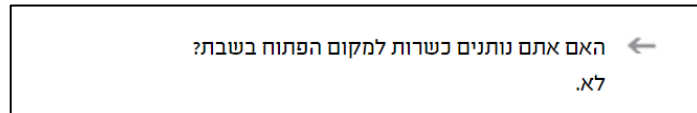
⁴⁸ [/https://www.facebook.com/Communitykashrut/videos/1439093049466277](https://www.facebook.com/Communitykashrut/videos/1439093049466277)

ד. נהלים

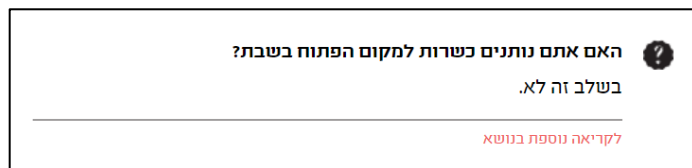
האם ניתנת כשרות לעסק מחלל שבת?

רבים שאלו את 'השגחה פרטית' האם העמותה מעניקה כשרות לעסקים הפתוחים בשבת, בניגוד לרבנות. לדברי העמותה, כרגע בתי עסק הפתוחים בשבת לא מקבלים כשרות, אך בנוגע לכוונות העמותה בעתיד עולים מסרים סותרים מתשובות העמותה.

כיום, בסעיף "הסטנדרטים שלנו" המעודכן⁴⁹ באתר העמותה מנוסחת תשובה חד משמעית לשאלה האם אתם נותנים כשרות למקום הפתוח בשבת? לא.

אבל, מי שהיה מחפש עד לא מזמן, וגם כעת בסעיף שאלות ותשובות באתר העמותה ("שׁו"ת")⁵⁰ נכתב ניסוח מעומעם הגורס כי "בשלב זה לא" ניתנת כשרות למקום הפתוח בשבת. משמע - יתכן שבעתיד כן תינתן.

יש לציין כי עדויות מהשטח מלמדות כי ישנם בתי עסק הנמצאים תחת פיקוח 'השגחה פרטית', וסגורים רשמית בשבת, אך לא נסגרים לפני זמן כניסת השבת או שנפתחים בצאתה תוך חילול שבת.⁵¹

נאמנות - על מי סומכים?

המסרים המודגשים בהסברה ובאמצעי התקשורת של "ברית המהימנות" של 'השגחה פרטית' מדגישים את נאמנות בעל העסק על הכשרות, לעומת השגחה של מערך הכשרות הממלכתי שסומכת על המשגיחים.

תדמית זו על צורת ההשגחה הינה תוצר של יחסי הציבור האדירים שמשקיע הארגון בשיווק פעילותו בכותרות של "אמון"- "קהילתיות"- "נאמנות" במטרה להציג את עצמו באור אחר ממערך הכשרות הממלכתי המוצג על ידו כחשוק ומאיים. יודגש, כי מעדויות של משתתפים בהרצאות של הרב ליבוביץ' בתחילת בדרך בהם הדגיש את נושא נאמנות בעל העסק.⁵²

כך משתמע מפרסומים רבים של הארגון לאורך שנות פעילותו, לדוגמא:

"אני לא בודקת את עובדי המטבח בציציות, אלא סומכת על עצם הלימוד המשותף של דיני הכשרות, והתוצאות מתבטאות בשטח", אומרת רביע, רכות הכשרות של הארגון, "אני ממש יכולה לסמוך על אנשים. מי שמעוניין לאכול אוכל כשר, אבל באמת כשר, זה אצלנו".⁵³ (אביבית רביע, 2014)

"המודל נבנה עבור עסקים קטנים ושכונתיים: הוא שולל את מושג "ההשגחה" כגורם חיצוני מפקח, ומבקש לבנות תחתיו מערכת אמון בין העסק ובין הלקוחות"⁵⁴ (הארץ, 2014)

איציק, בעל מסעדה: "העובדים, הברמנים, הטבחים, כל מי שעובד, המלצרים, אחראים על הכשרות של המקום... בן אדם מסתמך על הנאמנות של אותו בן אדם למקום" הכתב: "את משגיחי הכשרות של הרבנות יחליפו הלקוחות של בתי הקפה, וגם עובדי המקום"⁵⁵ (ערוץ 10; 2014)

⁴⁹ <http://www.kashrut.org.il/%D7%94%D7%A1%D7%98%D7%A0%D7%93%D7%A8%D7%98%D7%99%D7%9D-%D7%A9%D7%9C%D7%A0%D7%95>

⁵⁰ <http://www.kashrut.org.il/%D7%A9%D7%95%D7%AA>

⁵¹ https://www.facebook.com/Communitykashrut/videos/1812249335483978/?comment_id=1814364155272496&comment_tracking=%7B%22in%22%3A%22R0%22%7D

⁵² https://www.facebook.com/sblomo.hecht/posts/1946957578665097?comment_id=1946999341994254&reply_comment_id=1947149561979232&comment_tracking=%7B%22in%22%3A%22R2%22%7D

⁵³ <https://www.haaretz.co.il/news/education/.premium-1.2294792>

⁵⁴ <https://www.haaretz.co.il/news/education/.premium-1.2294792>

⁵⁵ <https://www.youtube.com/watch?v=uGacoXDxaWQ>

נאמנות זו כמובן שאינה עומדת בכללי ההלכה. אדם שאינו שומר על כללי הכשרות בעצמו (חילוני), בייחוד כאשר הוא בעל אינטרס ממוני (בעל העסק) - אינו נאמן לומר על דבר שהוא כשר.

כיוון שזו הלכה פסוקה ומוסכמת, כיום מסביר הרב ליבוביץ לשואלים שהנאמנות של השגחה פרטית מעולם לא הסתמכה על בעל העסק, אלא על המשגיחות של הארגון - בעצם בדיוק כמו בכל ארגון השגחה אחר⁵⁶. את התדמית שנוצרה בציבור תולה הרב ליבוביץ ב"טעות במסרים וביח"צ".

גם אם נכון הדבר שכך פועל הארגון כיום, קשה שלא לראות כאן חוסר האחידות מובהק במסרי הארגון, שנראה כהטעיה מכוונת של הציבור. נדמה כי יש כאן עיסוק ביחסי ציבור שמטרתם לכגוע ברבנות, הרבה יותר מאשר נסיון אמיתי לשכר את מערך הכשרות.

הארגון מאכשר לעסק לשווק מוצרים שאינם מפקחים

הארגון מעניק כשרות לבית עסק, גם אם לא מפקח על כלל פעילות בית העסק וכלל המוצרים. ניתן למצוא עסקים המפקחים על ידי 'השגחה פרטית' אך ישנם מוצרים עליהם נכתב בטן 'המוצר אינו נמצא תחת פיקוח של 'השגחה פרטית'. הארגון משאיר ללקוח את האחריות לשים לב לאותיות הקטנות לגבי מוצרים מסויימים, בעוד את 'כשרות' בית העסק בכללו הוא מדגיש ומפרסם.

השגחה פרטית - כשרות קהילתית הוסיף/הוסיפה
3 תמונות חדשות - עם Aaron Leibowitz
Nadav Bensusan-1
1 דצמבר 2016 ב-14:17

מי מי החברים החדשים שלנו??
קיימא החווה בבית זית - kaima Beit Zait farm !!!
גם חווה אורגנית, גם עסק חברתי, וגם השגחה פרטית!
עכשיו תוכלו גם להנות ממשלוחי ירקות ופירות מהחווה, וגם להיות רגועים לגבי הכשרות שלהם.

*שימו לב: במשלוחים ניתן להזמין גם מוצרים שאינם פירות וירקות, ועליהם אנחנו לא מפקחים.

https://www.facebook.com/shlomo.hecht/posts/1946957578665097?comment_id=194699341994254&reply_comment_id=1947036635323858&comment_tracking=%7B%22in%22%3A%22R7%22%7D 56

ה. מספר המסעדות בארגון

בתאריך 7 ביולי 2014 הארגון פרסם כי **שמונה** בתי עסק נמצאים תחת פיקוחו⁵⁷. בתאריך 19 ביוני 2016 שוב פרסם הארגון את רשימת המסעדות בה הופיעו כ-25 בתי עסק. **כיום** באתר הארגון מופיעים כ-40 בתי עסק. בכך מתהדר הארגון בעליה מתמדת ושביעות רצון של העסקים הפועלים במסגרת המיזם.

עם זאת, בדיקה של מס' העסקים שהצטרפו ואף המשיכו לעבוד תחת הפיקוח של השגחה פרטית לתקופה ארוכה, מעלה כי יש כאן מצג שווא.

מתוך שמונת העסקים שפוקחו על ידי הארגון ב-2014, רק חמישה הופיעו ברשימה של 2016. שלושת האחרים עזבו את הארגון לאחר תקופה לא ארוכה, לדוגמא:

- המסעדה **"טופולינו"** במחנה יהודה, סגרה את שעריה בירושלים לאחר כשנתיים תחת פיקוח "השגחה פרטית", ובעליה בחרו לפתוח מסעדה חדשה בתל אביב ללא כשרות בכלל, המאכילה טריפות של ממש⁵⁸. יש לציין כי "טופולינו" הצטרפה בקול תרועה רמה לפיקוח 'השגחה פרטית' ב-2014, ובעליה, שי גיני, הוא אחד מהעותרים בבג"ץ נגד מערך הכשרות הממלכתי שדרש לאפשר השגחה אלטרנטיבית.
- בית העסק **"עזורה מחנה יהודה"** עזב את 'השגחה פרטית' לאחר כשנה תחת פיקוחה, ועבר לתעודת כשרות רשמית של רבנות ירושלים. יצוין כי 'עזורה' לא היתה תעודת כשרות מעולם קודם לכן, והמפגש הראשון של העסק עם פיקוח חיצוני היה עם השגחה פרטית. ובכל זאת, עבר לרבנות⁵⁹.

כמו כן, מבין 25 בתי העסק שהופיעו ברשימת 2016, שמונה עסקים כבר אינם תחת פיקוח הארגון כיום.

לסיכום - חמישה עסקים ותיקים בלבד שרדו תחת הפיקוח של הארגון למעלה משלוש שנים, ו-14 נוספים פועלים במסגרת הארגון כשנה-שנתיים בלבד. שאר העסקים הפועלים כיום הצטרפו כנראה בשנה האחרונה, וימים יגידו כמה מתוכם ימשיכו להשתמש בשירותי הארגון בעוד שנה.

⁵⁷ <https://mail.google.com/mail/u/1/?ui=2&ik=685f271df9&view=att&th=15f48f1be966f67a&attid=0.1&disp=safe&realattid=1558804976087597056-local0&zw>
⁵⁸ <http://www.globes.co.il/news/article.aspx?did=1001177095>

⁵⁹ יש לציין כי העסק "עזורה תל אביב" היה תחת פיקוח הארגון במקביל, והארגון הודיע שהוא מפסיק את הפיקוח שם עקב אירוע משותף עם מסעדות אחרות, בו לא רצה בעל העסק לקבל את פיקוח הארגון. אך באותו פרסום לא טרחו לציין שהעסק המקביל בירושלים עזב וחזר לרבנות...